TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Ký sự thăm Chùa Phổ Hiền Bohyeonsa: Nơi giao thoa giữa di sản tôn giáo và chính trị ở Triều Tiên

ISSN: 2734-9195 16:04 16/03/2026

Chiêm bái Chùa Phổ Hiền là trải nghiệm với hai tầng cảm xúc rõ rệt nơi sự thanh tịnh, an lạc đến từ không gian linh thiêng, và cảm giác kỳ lạ, suy tư đến từ nhận thức về vai trò chính trị và lịch sử đặc biệt của nó.

Chùa Phổ Hiền Bohyeonsa - ngôi cổ tự ngàn năm tuổi nằm giữa lòng bán đảo **Triều Tiên** là địa chỉ thú vị để tìm hiểu về Phật giáo Triều Tiên trong quá khứ cũng như hiện tại.

Ngôi Chùa nằm uy nghi giữa khung cảnh hùng vĩ của dãy núi Myohyang (Diệu Hương Sơn), ngôi chùa được thành lập vào năm 1024 này đại diện cho sự giao thoa phức tạp giữa di sản văn hóa tâm linh sâu sắc, truyền thống Phật giáo Đông Mật (Esoteric Buddhism), cũng như sự can thiệp và điều hành tôn giáo của xã hội Triều Tiên trong giai đoạn lịch sử hiện đại từ năm 1953 - đến nay.

Chiêm bái Chùa Phổ Hiền là trải nghiệm với hai tầng cảm xúc rõ rệt nơi sự thanh tịnh, an lạc đến từ không gian linh thiêng, và cảm giác kỳ lạ, suy tư đến từ nhận thức về vai trò chính trị và lịch sử đặc biệt của nó.

Điện Daeungjeon, một bảo vật quốc gia của Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên

Cảm giác đầu tiên khi bước vào khuôn viên Chùa Phổ Hiền là sự choáng ngợp bởi vẻ đẹp và sự tĩnh lặng của **thiên nhiên**. Dãy núi Myohyang, được xem là một trong những ngọn núi linh thiêng nhất Triều Tiên, bao bọc ngôi chùa trong một bầu không khí hoàn toàn trong lành và lặng sạch, thanh tịnh như hư không.

Tên gọi Myohyang (Hương Diệu) gợi lên sự huyền bí, không gian ở đây mang một năng lượng đặc biệt. Tiếng suối róc rách, tiếng lá cây xào xạc và sương khói mờ ảo của núi rừng tạo nên một lớp màn bảo vệ, tách biệt hoàn toàn người chiêm bái khỏi sự ồn ào, lo toan của cuộc sống. Cảm giác này là nguyên thủy và thuần khiết nhất của một chốn tu hành Phật giáo: sự thanh tịnh tuyệt đối mà tôi gọi là VÔ TẠP, nơi con người dễ dàng lắng đọng tâm tư và hướng vào nội tại.

Khi băng qua Tào Khê Môn và Giải Thoát Môn, bước chân trở nên chậm rãi hơn. Con đường lát đá dẫn vào chính điện dường như bắt buộc người đi phải tĩnh tâm, làm một cuộc hành trình ngắn để trút bỏ trần tục trước khi diện kiến Tam Bảo.

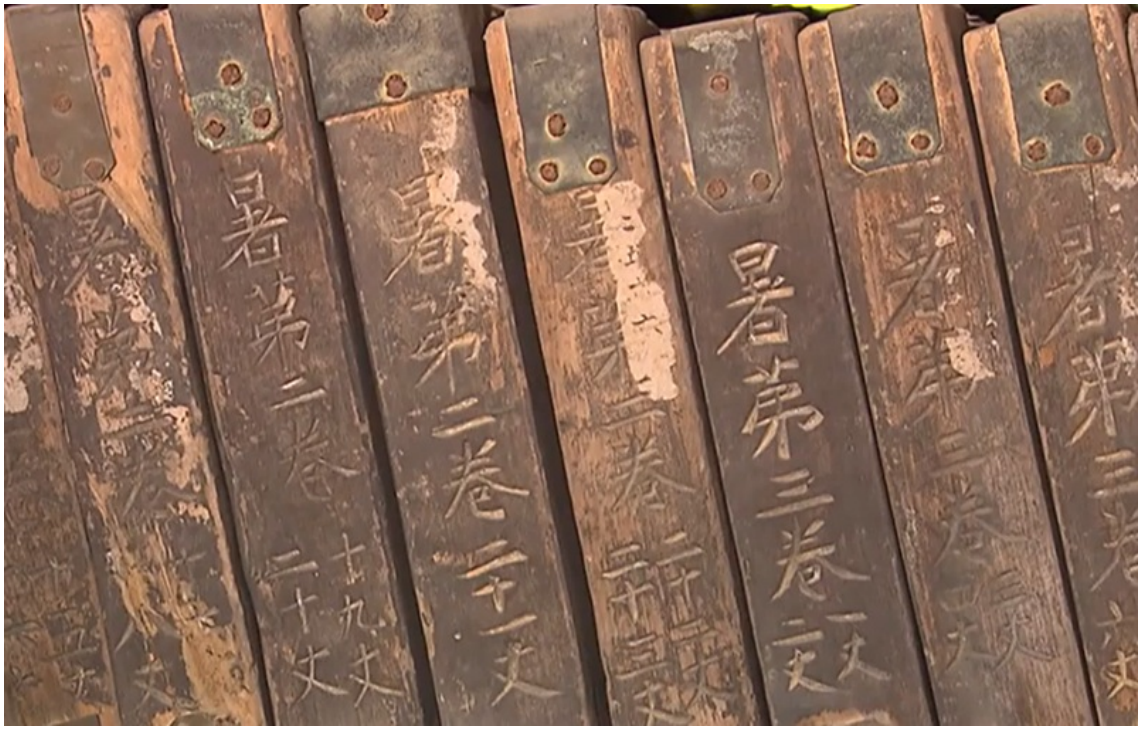
Trong sự tĩnh lặng đó, các công trình kiến trúc của Phổ Hiền Tự hiện ra đầy uy nghiêm, minh chứng cho tầm vóc của một trung tâm Phật giáo vĩ đại.

Đứng trước **Quán Âm Điện (Gwaneumjeon)**, công trình lâu đời nhất còn sót lại từ năm 1449 (Quốc bảo Triều Tiên số 57), trong tôi là cảm giác tôn kính sâu sắc đối với những người thợ và tăng, ni đã giữ gìn di sản này qua bao thế kỷ.

Kiến trúc gỗ truyền thống với những đường nét mềm mại nhưng vững chãi là biểu tượng của tinh thần Phật giáo kiên cường.

Thật may mắn vì tôi được đặc cách thăm khu vực lưu giữ các bản khắc gỗ của Đại Tạng Kinh Triều Tiên (Tripitaka Koreana) trong Tàng Kinh Lâu (Janggyeong-ru), nơi mang lại cảm giác trọng đại về mặt tri thức. Mặc dù kho lưu trữ là một tòa nhà hiện đại được xây dựng theo chỉ đạo của Kim Il-sung, nhưng ý nghĩa của việc lưu giữ hơn 6.000 tập mộc bản (hay bản in) này vượt lên trên cả những câu chuyện về quá trình chính trị hóa tôn giáo của chính quyền.

Bộ Đại Tạng Kinh Triều Tiên này là bằng chứng về sự truyền thừa và bảo tồn tinh hoa Phật học, là nơi hội tụ của trí tuệ Phật giáo Đông Á. Cảm giác ngưỡng mộ đối với sự kiên nhẫn và quyết tâm của những người đã bảo tồn kho báu vô giá này.

Các nhà sư ở trong chùa vẫn được tụng kinh và sẵn lòng thực hiện các nghi lễ khi được du khách yêu cầu. Các hoạt động nghi lễ tôn giáo luôn được giám sát, nhưng dẫu như thế, ngọn lửa Phật giáo không hoàn toàn đã tắt. Nó mang lại cảm giác hy vọng về sự tiếp nối của **truyền thống vẫn còn hiện diện nơi đây**.

Tầm quan trọng đặc biệt của Chùa Phổ Hiền trong sự quan tâm của nhà nước Triều Tiên, nó không phải là sự quan tâm đến hoạt động và ý nghĩa tôn giáo mà ở chiều kích văn hóa lịch sử.

Sự kiện cố Chủ tịch Kim Il-sung viếng thăm chùa tới 17 lần trong tổng số 50 lần viếng thăm chùa chiền đã cho thấy sự coi trọng đặc biệt của chế độ đối với ngôi chùa này. Vị trí của dinh thự cá nhân Hyangsan nằm ngay cạnh chùa củng cố thêm mối liên hệ giữa giới cầm quyền và ngôi chùa. Phổ Hiền Tự được chọn làm nơi đại diện cho di sản văn hóa dân tộc mà nhà nước Triều Tiên muốn bảo tồn và quảng bá, tách biệt nó khỏi chức năng tôn giáo thuần túy.

Triều Tiên chưa có sự cởi mở về các hoạt động tôn giáo, nhưng lại đánh giá cao các giá trị lịch sử. Việc thu thập và lưu giữ hơn 6.000 hiện vật Phật giáo từ khắp cả nước, bao gồm cả các xá lợi quý giá từ các khu vực lân cận, và việc biến chùa thành Bảo tàng Lịch sử Hyangsan và **Phật giáo**, cho thấy chính quyền sử dụng Phật giáo như một bằng chứng cho lịch sử vĩ đại của dân tộc Triều Tiên.

Chính quyền coi di sản Phật giáo là "văn hóa" để bảo tồn, nhưng không phải là "tôn giáo" để khuyến khích thực hành.

Sự kiểm soát chính trị này đã tạo ra một cảm giác lạ lùng, khó tả khi tôi viếng thăm ngôi cổ tự này giống Yoo Hong-joon mô tả qua sự thiếu vắng **"mùi hương sâu lắng và nồng nàn"** như ở các ngôi chùa ở Hàn Quốc. Ông nhận ra rằng điều đó là do khu nhà ở của các nhà sư nơi sinh hoạt và thực hành tâm linh hàng ngày vẫn chưa được phục dựng đầy đủ. Điều này gợi lên một sự thật rằng Phổ Hiền Tự được bảo tồn một cách hoàn hảo ở mặt tiền, như một hình ảnh trình diễn (showpiece) phục vụ cho du lịch và mục đích tuyên truyền lịch sử, hơn là một trung tâm tu hành đang hoạt động.

Học giả Yoo Hong-joon mô tả Phổ Hiền Tự không chỉ là ngôi chùa lớn nhất mà còn là một **"Chongnim"** (quần thể tu viện lớn, trung tâm Phật giáo) của Triều Tiên, sánh ngang với sự kết hợp của nhiều công trình Phật giáo hàng đầu ở Hàn Quốc.

Các nhà sư ở đây là những quan chức nhà nước, đã kết hôn và không cạo đầu, đại diện cho một sự thỏa hiệp giữa tôn giáo và chính trị theo tư duy của nhà cầm quyền. Cảm giác này phức tạp, một mặt, họ là những người bảo tồn di sản; mặt khác, họ bị giới hạn trong việc thực hành đời sống tu viện truyền thống. Sự kiện một số nhà sư bắt đầu cạo đầu trở lại vào những năm 2000 là một tín hiệu mong manh về nỗ lực khôi phục bản sắc tôn giáo cá nhân trong khuôn khổ cho phép.

Tại phòng **truyền thống** khi được xem đoạn phim của CNN năm 2013 về ngôi chùa tôi cảm nhận sự tương phản giữa vẻ ngoài hoàn hảo của Chùa Phổ Hiền với những con đường bị sụt lún nghiêm trọng, người dân giặt giũ bên bờ sông lân cận, càng làm sâu sắc thêm cảm giác về sự xa lạ của khung cảnh.

Ngôi chùa đứng đó như một **biểu tượng được chọn lọc** và chăm sóc kỹ lưỡng, tách biệt khỏi thực tế khó khăn của đời sống thường nhật xung quanh.

Với tầm quan trọng lịch sử và văn hóa trong lịch sử Triều Tiên, Chùa Phổ Hiền là minh chứng cho sự kiên cường của di sản. Nó mang lại một cảm giác chiêm bái đầy ý nghĩa, cảm giác tôn giáo thuần túy và sự kết nối với tự nhiên, với lịch sử Phật giáo ngàn năm cùng với đó là cảm giác tò mò và suy tư về cách một di sản văn hóa vĩ đại tồn tại và thích nghi dưới những ràng buộc chính trị.

Phổ Hiền Tự không chỉ là một ngôi chùa, mà là một phòng trưng bày quốc gia sống động, nơi lịch sử và chính trị đan xen vào thực tại.

Công ty Lantours đến thăm và khảo sát Tours du lịch Triều Tiên tại chùa Phổ Hiền

Tới Triều Tiên, chiêm bái Chùa Phổ Hiền là một trải nghiệm độc đáo, nơi ngọn núi Myohyang linh thiêng và sự uy nghiêm của một "Chongnim" vĩ đại không thể hoàn toàn che khuất bóng dáng của quyền lực nhà nước.

Ngôi chùa tồn tại như một biểu tượng mạnh mẽ, nhắc nhở về quá khứ vĩ đại của Triều Tiên, đồng thời là một cửa sổ để nhìn vào thực tại và bối cảnh tôn giáo ở đất nước Triều Tiên xinh đẹp.

Công ty Lantours là đơn vị du lịch đầu tiên từ Việt Nam đưa du khách đến Bình Nhưỡng, thăm Chùa Phổ Hiền, giúp du khách có những trải nghiệm thú vị để hiểu hơn về một nền tôn giáo, văn hóa, kiến trúc rực rỡ của quốc gia được coi là bí ẩn nhất thế giới.

Bài và Ảnh: **Cát Khánh - Như Ý - Nguyên Đạt**

Myohyang tháng 3/2026